

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

 В.С. Бакіров

Рішення

Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
«Про стан та перспективи розвитку освіти і науки на факультетах фізико-
математичного профілю»
від 26 січня 2015 р.

Заслухавши й обговоривши доповідь проректора з науково-педагогічної роботи Холина Ю.В. та висновки комісії у складі: Карпенко І.В. (голова), Безхутрий Ю.М., Божков А.І., Вовк Р.В., Гірка І.О., Жолткевич Г.М., Калугін О.М., Ларін В.І., Некос А.Н., Немченко К.Е., Перський Є.Є., Савченко В.М., Шульга С.М., Хворостов Є.Д., Фарафонова Н.К.,

Вчена рада відзначає:

Факультети фізико-математичного профілю мають потужний кадровий потенціал, належну матеріальну базу освітнього процесу, який проводиться на основі наукових досліджень, виконують ліцензійні умови підготовки фахівців з вищою освітою, забезпечують публікацію великої кількості статей, що індексуються у найважливіших світових наукометричних базах, монографій, підручників, навчальних посібників, активно співпрацюють з інститутами НАН України, мають усталені наукові й освітні контакти із закордонними науковими установами та університетами, забезпечують велику кількість переможців на вітчизняних та міжнародних студентських інтелектуальних змаганнях і конкурсах наукових робіт.

У той же час, розвиток університетської освіти і науки на факультетах фізико-математичного профілю гальмується наявністю низки об'єктивних і суб'єктивних перешкод і невирішених проблемних питань.

Деякі з проблем були окреслені в рішенні Вченої ради університету від 13 січня 2014 року „Про організацію підготовки фахівців за фізичними спеціальностями”: неповна відповідність організаційної структури факультетів потребам сьогодення, що не дозволяє створювати мобільні структури для вирішення наукових і навчальних завдань; значні проблеми із залученням абітурієнтів; процес поступового занепаду традиційних фізичних наукових шкіл; значний відсоток викладачів пенсійного віку на деяких факультетах; недоліки в діяльності фізико-енергетичного факультету.

Не зважаючи на здійснені заходи, подолати перешкоди розвитку освіти і науки на факультетах фізико-математичного профілю поки що не вдалося.

Головними проблемними питаннями є такі:

- критично низька кількість здобувачів вищої освіти на факультетах фізичному (202) та фізико-енергетичному (214) при нормативі не менше 200;

- суттєве перевищення кількості зайнятих ставок науково-педагогічних працівників (НПП) порівняно з нормативами на факультетах механіко-математичному (18,8 ставки – 40%, перевищення нормативу відбувається при підготовці фахівців за напрямками „математика”, „прикладна математика”, „механіка” та відповідними спеціальностями); фізичному (25 ставок – 75%); радіофізики, біомедичної електроніки та комп’ютерних систем (13,4 ставки – 48%);

- низька кількість штатних НПП на значній кількості кафедр, причому кількість штатних НПП (3) на двох кафедрах фізико-енергетичного факультету (кафедри фізики нетрадиційних енерготехнологій та екології; теплофізики та молекулярної фізики) менше нормативної (не менше 5); як результат, завеликою є кількість вибіркових курсів, що викладаються у малочисельних студентських групах, утруднюється формування конкурентоспроможних наукових проєктів;

- незбалансований за віком склад НПП на низці факультетів, що за умов перевищення нормативної чисельності НПП, перешкоджає закріпленню наукової молоді;

- дублювання підготовки студентів за одним і тим же напрямом „прикладна фізика” і однією й тією ж спеціальністю „прикладна фізика” на фізико-технічному та фізико-енергетичному факультетах;

- проблеми з виконанням державного замовлення; труднощі з формуванням якісного контингенту студентів (середній бал ЗНО нижче 500 у студентів, зарахованих у 2014 році на напрями підготовки „прикладна” фізики (факультети фізико-енергетичний та радіофізики, біомедичної електроніки та комп’ютерних систем); „астрономія” (фізичний факультет); „охорона праці” (фізико-енергетичний факультет); в цілому низька привабливість існуючих напрямів підготовки (окрім інформатики) на факультетах фізико-математичного профілю;

- зниження (як показали результати конкурсу наукових проєктів, організованого МОН України) конкурентоспроможності деяких наукових колективів, що ведуть дослідження в галузі математичних і фізичних наук;

- відсутність на механіко-математичному факультеті, значне зниження на фізичному факультеті кількості та обсягів фінансування наукових робіт за договорами із замовниками, що фінансуються через університет; в цілому небезпечно низький рівень залучення коштів замовників для виконання наукових розробок на факультетах фізико-математичного профілю;

- відставання фізико-енергетичного факультету у науковому забезпеченні освітнього процесу порівняно з іншими факультетами фізичного профілю.

Вчена рада ухвалює:

1. Здійснити дієві заходи на рівні університету і, в першу чергу, на рівні факультетів фізико-математичного профілю для забезпечення постійно високої якості університетської освіти за фізичними і математичними спеціальностями, підвищення ефективності наукової діяльності, створення надійного кадрового забезпечення наукових шкіл на тривалу перспективу, ліквідації структурних і кадрових дисбалансів.

Відповідальні: перший проректор, перший проректор з наукової роботи, проректори з науково-педагогічної роботи, декани механіко-математичного факультету; фізичного факультету; фізико-технічного факультету; факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем; в.о. директора Інституту високих технологій.

Термін: до 01.09.2015 р.

2. Провести протягом 2014/2015 навчального року реорганізацію факультетів механіко-математичного; фізичного; радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем, маючи на меті оптимізацію організаційної та кадрової структури факультетів, інтеграцію зусиль викладацько-наукових колективів у забезпеченні привабливості та високої якості університетської освіти з фізико-математичних напрямів і спеціальностей, підвищення конкурентноздатності університетської науки, уникнення штучного роздування навчального навантаження та дублювання змісту підготовки фахівців з вищою освітою. Забезпечити при реорганізації приведення кількості ставок НПП на факультетах до нормативної.

Відповідальні: перший проректор, перший проректор з наукової роботи, проректори з науково-педагогічної роботи, декани механіко-математичного факультету; фізичного факультету; радіофізики, факультету біомедичної електроніки та комп'ютерних систем; в.о. директора Інституту високих технологій.

Термін: до 30.06.2015 р.

3. Вченим радам факультетів механіко-математичного; фізичного; радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем розробити і подати ректору плани реорганізації факультетів, спрямований на виконання завдань, сформульованих у пп. 1, 2.

Відповідальні: декани механіко-математичного факультету; фізичного факультету; радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем; в.о. директора Інституту високих технологій.

Термін: до 20.02.2015 р.

4. Вченій раді Інституту високих технологій розглянути перспективи діяльності фізико-енергетичного факультету, розробити і подати ректору план реорганізації фізико-технічного та фізико-енергетичного факультетів.

Відповідальний: в.о. директора Інституту високих технологій, декани фізико-технічного та фізико-енергетичного факультетів.

Термін: до 01.03.2015 р.

5. Вченим радам факультетів фізико-математичного профілю визначити шляхи інтенсифікації та підвищення ефективності досліджень і розробок оборонного спрямування.

Відповідальні: декани механіко-математичного факультету; фізичного факультету; фізико-технічного факультету; факультету радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем; в.о. директора Інституту високих технологій.

Термін: до 31.03.2015 р.